

nr	Vraag	Antwoord
1	Wie bepaalt of je bedrijf/dienstverlening voldoet aan GAIA-X voorwaarden/standaard?	In NL en EU wordt nagedacht over certificeringen rond betrouwbaarheid van Cloud diensten. Initiatieven als de CSA, OTC, Zeker-Online, trusted cloud. In NL zijn partijen verenigd in de OTC om dit vorm te geven. Doel is standaardisatie en harmonisering van keurmerken. Later dit jaar zal daar meer duidelijkheid over komen.
2	Wanneer gaan Pilots en POCs daadwerkelijk starten	Zodra er duidelijkheid is over de standaarden en functies van GAIA-X zal TNO het initiatief nemen om concrete innovaties te ontwikkelen, wellicht in projecten op basis van publiek-private samenwerking. Als er voldoende funding gevonden kan worden kunnen dit soort projecten binnen enkele maanden starten.
3	Blijft de data in GAIA-X binnen de grenzen van de EU?	Compliance met de GDPR (en de Nederlandse AVG) is een kernelement van GAIA-X. Daarin staat dat data in de EU opgeslagen en verwerkt wordt tenzij de opdrachtgever expliciet toestemming geeft om het daarbuiten te verwerken.
5	Waar halen we het budget vandaag (van een paar miljard/jaar) om cloud services te bouwen/leveren welke net zo frictieless werken als de services van de grote drie?	Focus van GAIA-X is om een open EU cloud ecosysteem op te zetten. Idee is dat er o.a. gewerkt wordt aan de ontwikkelingen van EU cloud standaarden (bijv. API's), joint voorwaarden, data soevereiniteit concepten en afspraken. Uiteindelijke doel is hiermee gezamenlijk technologische ontwikkelingen in beweging te zetten die federatieve businessmodellen mogelijk gaan maken. Zo worden de investeringen ook gedeeld tussen partijen, maar het zal toch niet in één keer kunnen concurreren met de grote drie. Dat is wellicht niet eens noodzakelijk.
6	Is content delivery / streaming buiten de scope van GAIA-X? Zouden Content Delivery Networks (CDN's) juist niet kunnen profiteren van het toekomstig cloud aanbod in GAIA-X?	In GAIA-X wordt generiek naar de internet/telecom infrastructuur gekeken. Hier wordt op dit moment nog niet specifiek gesproken over technieken als CDN of Caching Servers. Dit zijn echter wel relevante toepassingen waarbij juist regionale resources of edge computing/storage ingezet kan worden.
7	Question with regards to onboarding. In the schedule there's a machine readable self-description and then a validation on several things like cybersecurity etc. Of course checks like this are useful. However is this a 'one off' or is there a policy that checks periodically that the levels of service and quality are maintained by participating parties?	The international GAIA-X organisation has identified continuous monitoring as an important quality aspect and work is done in two Working Groups (WG2 and WG4) to address this issue and clarify the standards and procedures needed to safeguard the quality and promises of GAIA-X on a continuous basis.
8	Wat is het werkelijke probleem dat GAIA-X gaat oplossen? Is dit een probleem dat ligt bij de aanbieders van cloud service providers (CSP's)?	Het doel van GAIA-X is om een vliegwieleffect te creëren om (EU) clouddiensten en bijbehorende services en tooling in de EU te ontwikkelen. Hierbij staan de kernwaarden Interoperabiliteit, Vertrouwen, Soevereiniteit en Transparantie centraal. Deze waarden zijn juist niet een probleem voor de aanbieders, maar ontbrekende eigenschappen in het cloudlandschap voor gebruikers. Het gaat dus niet alleen over het verbeteren van de Europese positie in het mondiale cloudlandschap, maar om ervoor te zorgen dat cloud diensten (zowel internationaal als in EU) binnen de normen en regelgeving van de EU opereren (GDPR, data binnen nationale of EU-grenzen houden, etc)

nr	Vraag	Antwoord
9	Wat is belang van GAIA-X voor gewone EU burgers?	Beveiliging van persoonlijk data is een belangrijk uitgangspunt van GAIA-X. In algemene zin is compliancy met GDPR hierin belangrijk, maar denk ook aan specifiekere eisen als het gaat om uitwisseling van medische gegevens tussen zorg specialisten of uitwisselen van persoons informatie tussen overheidsinstanties. Op de lange termijn is de verwachting dat de digitalisering nog een grotere rol gaat spelen in het leven van gewone burgers. Binnen Nederland ontstaat bijvoorbeeld al de behoefte aan een Digitale Commissie in de tweede kamer die meer duiding moet geven aan alle ontwikkelingen. Digitaal bewustzijn zal daarmee ook steeds dichterbij gewone burgers komen te staan, zie op vergelijkend vlak de discussie met verplichte updates voor 'slimme apparaten' vanuit Autoriteit Consument en Markt. De verwachting is dat veiligheid, transparantie en continuïteitsgaranties op de onderliggende infrastructuur een steeds prominente rol gaan spelen in dit publieke debat.
10	Wat is de rol van open standaarden in GAIA-X?	Open standaarden zijn een essentieel fundament van GAIA-X. Het doel is dat open standaarden enerzijds de economische investeringen minder groot maken, en anderzijds zorgen voor de interoperabiliteit voor de gebruikers van GAIA-X. Het gebruik van open (de-facto) standaarden die in het Open Source domein zijn gegroeid spelen hierbij ook een belangrijke rol, dit is een cruciaal component om ook bovenop GAIA-X gebruik te kunnen maken van (open source) tools die nu primair gebruikt worden voor softwareontwikkeling bovenop de bestaande hyperscalers.
11	Valt hardware ook onder de scope van GAIA-X?	GAIA-X is niet gebonden aan een hardware platform, Europees of anders. Er wordt gekeken om Quantum Communicatie technologie in te zetten, voor de inzet van informatie/data uitwisseling. Hier moeten zeker nieuwe hardware/ic componenten worden ontwikkeld. Daarnaast wordt er gekeken om Quantum Computing in te zetten voor Cloud, maar het duurt nog lang voor dat dit breed toepasbaar is.
12	Zijn er ook kosten verbonden aan het aanhaken bij de coalitie?	Dat moet nog worden bepaald. We denken dat de coalitie uiteindelijk het beste gaat werken met een eigen budget en daarvoor zijn naast bijdragen in de vorm van actieve deelname ook een financiële bijdrage nodig. De hoogte daarvan hangt er ten delen van af hoe veel leden een coalitie kan krijgen. Meepraten hierover zal niets kosten, maar later zullen ook financiële bijdragen zeker gevraagd worden.
13	Hoe werkt de governance van GAIA-X precies? Komt dit onder de Europese Commissie? Wordt dit direct gelinked met de dataruimtes die de datastrategie van de EU voorstelt?	De basis governance wordt vormgegeven door de GAIA-X organisatie. Daarnaast kan er ook lokale GAIA-X hubs ontstaan die extra governance in gefedereerde ecosystemen kan opleggen. De rol van de EU wordt nog besproken. De komende maanden zal daar meer duidelijkheid over geven.
14	Hoe groot is het risico dat de grote drie zich hier ook bij aansluiten en dan alsnog het verpesten voor de hele groep?	Dat risico is zeer klein. Het 'karakter' van GAIA-X is dat het om een overzichtelijk aanbod van cloud diensten gaat. Zowel op infrastructuur als data gerelateerde diensten. De Europese gedachte ligt in de privacy en compliancy wetten en regels die binnen Europa afgesproken zijn. Indien 'de grote drie' zich daar aan houden en transparant zijn over hoe zij dat doen, dan staat niets dat in de weg.

nr	Vraag	Antwoord
15	Zijn IaaS en PaaS zelf niet al standaarden? En hoe kan een organisatie zijn identiteit behouden als deze lagen gestandaardiseerd worden?	Er zijn de-facto standaarden gegroeid in het open source domein op de IaaS en PaaS lagen. Een deel van deze standaarden worden naar verwachting ook opgenomen in de Architecture of Standards van GAIA-X. Dit zal hoogstwaarschijnlijk duidelijk worden bij de release van het Duits-Franse GAIA-X whitepaper in juni en de maanden daarna. Echter zijn deze open source producten die als de-facto standaarden zijn uitgegroeid vaak nog niet opgezet met de federatieve aanpak als uitgangspunt. Belangrijk is dat bij de standaardisatieafspraken dus rekening mee wordt gehouden dat individuele aanbieders buiten de technische standaarden ruimte behouden om een eigen identiteit naar buiten te brengen. De eigenschappen waarmee je bijvoorbeeld opgenomen wordt in de providercatalogus zou hierin een goed uitgangspunt zijn om jouw positie te onderscheiden van andere partijen. Daarbuiten blijft het natuurlijk ook mogelijk om zelf je eigen 'merk' naar buiten te dragen, bij auto's is bijvoorbeeld ook veel gestandaardiseerd maar is er alsnog ook keuzevrijheid voor kopers.
16	Hoe ga je dat level playing field waarborgen als conglomeraat GAIA-X tov de "monolieten" als AWS, Azure, GCP, ... ?	Zie vraag 14 en antwoord daarop
17	Het collaboratie/participatie deel van dit concept bekijkend, bestaat er dan ook een mogelijkheid tot interferentie tussen de partijen, of beïnvloeding van de totale service? Hoe wordt voorkomen dat voor bijvoorbeeld performance als security, een deelnemende partij een negatieve effect ontstaat vanuit een van de deelnemers?	Dit is een goede vraag die zeker de aandacht heeft in het GAIA-X initiatief; een dienst is natuurlijk niet beter dan zijn zwakste schakel, dus end-to-end kwaliteit is zeker een van de belangrijke aspecten van een goed werkende GAIA-X architectuur.
18	Hoe gaan jullie om met bedrijven die buitenlandse investeerders hebben, maar wel vestigingen in Europa hebben	Het GAIA-X gedachtegoed is niet ontwikkeld om partijen buiten Europa uit te sluiten. Echter die partijen dienen zoals lokale Europese partijen wel aan de privacy en compliance regelgeving die binnen Europa is vastgelegd te voldoen. Een andere invalshoek van GAIA-X is dat lokale Europese partijen een kans krijgen in het framework van GAIA-X om deel te nemen in projecten (door samenwerking of anderszins) waar zij normaliter niet in beeld zouden komen. De 'federated' gedachte.
19	Wat is de scope van federation door GAIA-X? Van eisen over bijvoorbeeld fysieke beveiliging van datacenters tot eisen op applicaties? Waar begint en eindigt de federation?	GAIA-X heeft een brede scope. De officiële publicatie van het Duits-Franse whitepapers zal hier meer duidelijkheid over gaan geven op de korte termijn. Kijk dus ook naar de informatie die daar te vinden is.
20	Kan GAIA-X samenwerken met onderzoeksinitiatieven als User-driven Path Verification and Control for Inter-domain Networks (UPIN) van NWO? Er lijkt een gezamenlijke doelstelling vwb gebruik van een "beter" internet?	GAIA-X wil bestaande initiatieven die in lijn met haar doelstelling liggen eerder omarmen en versterken dan er een nieuw model voor in de plaats te brengen. Dus ja.
21	Heeft GAIA-X een abonnementsvorm? Wordt er enige betaling gevraagd van de deelnemers? Of is een investering aan de kant van de provider al voldoende voor deelname?	Het internationale GAIA-X initiatief zal ook een formeel organisatie worden waar er wordt gewerkt aan de "architecture of standards" en afspraken die de basis vormen voor het idee van GAIA-X. Lidmaatschap daar zal vooral van belang zijn voor de partijen die nu de standaard willen doorontwikkelen. Voor GAIA-X in Nederland wordt nog aan de modellen voor deelname gewerkt. Daar willen we juist in discussie met de sector in Nederland om te komen naar voorstellen waar kosten en baten in goed balans zijn. Eigen investeringen kunnen soms een deel uitmaken van projecten voor publiek-private samenwerking.